އާދައާޚިލާފު ގޮތަކަށް ފިޓްވުމާ ދީނީ ނަޞޭޙަތެއް (6)

އަޙްމަދު ޒާހިދު މުޙައްމަދު

06 މާރޗް 2020

(05 މާރޗް 2020 ގައި ޝާއިޢުކުރި ބަޔާނުގެ)

”ޑިޓޮކްސިން“ ގެ ދުވަސްތަކުގައި، “صَومُ” ނުވަތަ: (ނ)

އެ ކަލޭގެފާނަށް اللهُ ތަޢާލާސަލާމްލެއްވި އަބޫހުރައިރާގެފާނުގެ އަރިހުން އަލްއިމާމު މުސްލިމު ރިވާކުރައްވާ ޙަދީޘްގައި ބަޔާންވެގެންވެއެވެ. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: {الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ، وَالْجُمْعَةُ إِلَى الْجُمْعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ.} (1) މާނައީ: ”އެ ކަލޭގެފާނަށް اللهُ ތަޢާލާސަލާމްލެއްވި އަބޫހުރައިރާގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން، ރަސޫލު اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ވިދާޅުވިކަމުގައެވެ. {ފަސް ވަގުތު ނަމާދާއި، (އެބަހީ: ފަސް ނަމާދުން އަނެއް ނަމާދާއި ދެމެދުގައި)، އަދި ހުކުރުން އަނެއް ހުކުރާއި ދެމެދާއި، އަދި ރަމަޟާނުން އަނެއް ރަމަޟާނާއި ދެމެދުގައި ވެގެންވާ ފާފަތައް، އެ މީހަކު ބޮޑެތި ފާފަތަކުން ދުރުހެލިވެއްޖެނަމަ، (އެ ވަގުތުތަކުގައި އެކުރެވޭ ކުދި ކުދި) ފާފަތަކުގެ ކައްފާރާއެއް ކަމުގައި ވާނެއެވެ.}

ޞަޙީޙް ސަނަދަކުން އަލްއިމާމު އިބްނުމާޖާ ރިވާކުރައްވާ ޙަދީޘްގައި މިގޮތަށް ބަޔާންކުރެވިގެންވެއެވެ. عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ رَضِىَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: {الصِّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ، كَجُنَّةِ أَحَدِكُمْ مِنَ الْقِتَالِ.} (2) މާނައީ: ”އެ ކަލޭގެފާނަށް اللهُ ތަޢާލާސަލާމްލެއްވި ޢުޘްމާން

ބުނު އަބޫހުރައިރާގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. އެ ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ރަސޫލުاللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ބަޔާންކުރެއްވީ ތިމަން އަޅުއާދެވެ. ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. {ރޯދައަކީ ނަރަކައިން ރައްކާތެރިވުމަށްޓަކައިވާ އަށްގަނޑަކެވެ. އެއީ، ހަނގުރާމައިގައި ތިޔައިން މީހަކު އަށްގަނޑިން ރައްކާތެރިވެގަންނަ ފަދައިންނެވެ.}

اللَّهُ އަށްޓަކައި ހިފާ ދުވަހަކު ރޯދަހިފުމުގައިވާ މަތިވެރިކަން.

އެ ކަލޭގެފާނަށް اللَّهُ ރުހިވެވޮޑިގެންވި އަބޫސަޢީދުލްޚުދުރީގެ އަރިހުން އަލްބުޚާރީ ހިމެނޭ އަށްޖަމާޢަތުގެ އިމާމުންނަށް ރިވާކުރެއްވި ޙަދީޘްއެއްގައިވެއެވެ. عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ : {لَا يَصُومُ عَبْدٌ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا بَاعَدَ اللَّهُ بِذَلِكَ الْيَوْمِ النَّارَ عَنْ وَجْهِهِ سَبْعِينَ خَرِيفًا} (3) މާނައީ: "އެ ކަލޭގެފާނަށް اللَّهُ ރުހިވެވޮޑިގެންވި އަބޫސަޢީދުލްޚުދުރީ ވިދާޅުވިއެވެ. ރަސޫލުاللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. {اللَّهُގެ މަގުގައި މީހަކު އެއްދުވަހު ރޯދަހިފައިފިނަމަ، އެ ދުވަހުގެ ސަބަބުން (އެބަހީ: އެ ދުވަހު ހިފި ރޯދައިގެ ހެޔޮ ހުރުމުގެ ސަބަބުން) އެމީހާގެ މޫނު ނަރަކައިގެ އަލިފާނުން، اللَّهُ ދުރުކޮށް، ހަތްދިހަ އަހަރުގެ ދުރުމިނުން ދުރުކުރެއްވުން ނުލައްވައި ނުލާނެއެވެ.}

އެ ދެ ބައިކަލުންނަށް اللَّهُ ރުހިވެވޮޑިގެންވި ސަޢުދުގެފާނުގެ ދަރިކަލުން ސަހްލުގެފާނު އަރިހުން އަލްއިމާމުލް ބުޚާރީއާއި، އަލްއިމާމު މުސްލިމު ރިވާކުރެއްވި ޙަދީޘްގައިވެއެވެ. عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَّ اللَّهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ قَالَ: {إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، يُقَالُ: أَيْنَ الصَّائِمُونَ؟ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ} (4) މާނައީ: "އެ ދެ ބައިކަލުންނަށް اللَّهُ ރުހިވެވޮޑިގެންވި ސަޢުދުގެފާނުގެ ދަރިކަލުން ސަހްލުގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. މާތްނަބިއްޔާ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. {ހަމަކަށަވަރުން، ސުވަރުގޭގައި އައްރައްޔާނު ކިޔުން ދޮރެއްވެއެވެ. ޤިޔާމަތްދުވަހުން، ރޯދަވެރިން އެ ދޮރުން ސުވަރުގެ ވަންނާނެއެވެ. އެބައިމީހުން ނޫން އެހެން އެއްވެސް މީހަކު އެ ދޮރުން ނުވަދެވޭނެއެވެ. ބުނެވޭނެއެވެ. ރޯދަވެރިން ކޮބައިހެއްޔެވެ؟ ދެން، އެއުރެން (އެ ދޮރުން ސުވަރުގެ ވަދެވަޑައިގަތުމަށް) ތެދުވާނެއެވެ. އެ ދޮރުން އެބައިމީހުން ނޫން އެހެން އެއްވެސް މީހަކު ނުވަންނާނެއެވެ. ދެން، އެބައިމީހުން އެންމެން ސުވަރުގެ ވަނުމުން، އެ ދޮރު ބަންދުކުރެވޭނެއެވެ. އެ ނޫން އެހެން މީހަކު، އެ ދޮރުން (ސުވަރުގެއަށް) ނުވަދެވޭނެއެވެ.}

އެ ދެބައިކަލުންނަށް اللَّهُ ރުހިވެވޮޑިގެންވި ޢަމްރުބްނުލްޢާޞްގެ ދަރިކަލުން ޢަބްދުاللَّهِގެފާނުގެ އަރިހުން އަލްއިމާމު އަޙްމަދު ރިވާކުރެއްވި ޙަދީޘްގައިވެއެވެ. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَّ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ قَالَ: {الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يَقُولُ الصِّيَامُ، أَيْ رَبِّ، مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ، فَشَفِّعْنِي فِيهِ، وَيَقُولُ الْقُرْآنُ، مَنَعْتُهُ النَّوْمَ

بِاللَّيْلِ فَشَفِّعْنِي فِيهِ، فَيُشَفَّعَانِ.} (5) މާނައީ: "އެ ދެ ބަޔަކު ޤަބޫލުކުރެއްވުމަށް الله ތަޢާލާ ރަޟިޔަވުން ޢަމްރުބްނުލްޢާޞްގެ ދަރިކަލުން ޢަބްދުاللهِގެފާނުގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ. އެ ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން، ރަސޫލުاللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ވިދާޅުވިއެވެ. {ރޯދައާއި ޤުރުއާނު (މުއުމިން) އަޅާއަށްޓަކައި، ޤިޔާމަތް ދުވަހުން ޝަފާޢަތްތެރިވާނެއެވެ. ރޯދަ ދަންނަވާނެއެވެ. އަހަރެންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއެވެ. ދުވާލުގެވަގުތު ކެއުންބުއިމާއި ޝަހުވަތްތަކުން އަޅާ އޭނާ ދުރުކުރީމެވެ. ފަހެ، އޭނާއާމެދު އަޅާގެ ޝަފާޢަތް ޤަބޫލުކުރައްވާނދޭވެ. ޤުރުއާން ދަންނަވާނެއެވެ. ރޭގަނޑުގެ ނިދުމުން އަޅާ އޭނާ ދުރުކުރީމެވެ. ފަހެ، އޭނާއާމެދު އަޅާގެ ޝަފާޢަތް ޤަބޫލުކުރައްވާނދޭވެ. ފަހެ، އެ ދެ ބަޔަކުގެ ޝަފާޢަތް ޤަބޫލުކުރައްވާ ހުށްޓެވެ.}

ހުރިހާ މުސްލިމުންނަށް ހެޔޮ ދުވަސްވަރެއް ކަމުގައި ލެއްވުން ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ދާތުގެން އެދެމެވެ. އާމީން!

(ނިމުނީ)

މަސްދަރު

(1) المسند الصحيح المختصر، مسلم بن الحجاج، تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي، كِتَابِ الطَّهَارَةِ، بَابُ الْصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ وَالْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانِ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا اجْتُنِبَتِ الْكَبَائِرُ، رقم الحديث: 16 - (233) ، (المجلد 1 / صفحة 209) ، دار إحياء التراث العربي بيروت

(2) سنن ابن ماجه، محمد بن يزيد بن ماجة، تحقيق: شعيب الأرنؤوط وآخرون، أَبْوَابُ الصِّيَامِ، بَابُ مَا جَاءَ فِي الصِّيَامِ وَفَضْلِه، رقم الحديث، (1639) ، (المجلد 2 / صفحة 558) ، دار الرسالة العالمية، الطبعة الأولى، 1430هـ 2009م

(3) الجامع المسند الصحيح، محمد بن إسماعيل البخاري، تحقيق: محمد زهير بن ناصر الناصر، كِتَابُ الجِهَادِ وَالسِّيَرِ، بَابُ فَضْلِ الصَّوْمِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ، رقم الحديث: (2840) ، (المجلد 4 / صفحة 26) ، الناشر: دار طوق النجاة (مصورة عن السلطانية) ، الطبعة الأولى، 1422هـ ، وَ المسند الصحيح المختصر، مسلم بن الحجاج، تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي، كِتَاب الصِّيَامِ، بَابُ فَضْلِ الصِّيَامِ فِي سَبِيلِ اللهِ لِمَنْ يُطِيقُهُ...، رقم الحديث: 167 - (1153) ، (المجلد 2 / صفحة 808) ، دار إحياء التراث العربي بيروت

(4) الجامع المسند الصحيح، محمد بن إسماعيل البخاري، كِتَابُ الصَّوْمِ، بَابٌ: الرَّيَّانُ لِلصَّائِمِينَ، رقم الحديث: (1896) ، (المجلد 3 / صفحة 25) ، وَ المسند الصحيح المختصر، مسلم بن الحجاج، كِتَاب الصِّيَامِ، بَابُ فَضْلِ الصِّيَامِ، رقم الحديث: 166 - (1152) ، (المجلد 2 / صفحة 808)

(5) مسند أحمد، أحمد بن حنبل، المحقق: شعيب الأرنؤوط وآخرون، رقم الحديث: (6626) (المجلد 11 / صفحة 199) ، الناشر: مؤسسة الرسالة، الطبعة: الثانية 1420هـ 1999م